

Protocol

Abordatge de les violències sexuals

als espais públics d'oci nocturn de Vacarisses

Juny del 2020

AJUNTAMENT
DE VACARISSES

Autoria:

Laura Bordera Iniesta ([Mediare^o](#)).

Coordinació:

Imma Izquierdo i Bel (Regidoria de Joventut)

Laura Grau Pons (Regidoria de Polítiques de Gènere)

Anton Uró i Roca ([Mediare^o](#))

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. OBJECTIUS	4
3. ABAST DEL PROTOCOL	5
4. PROCÉS D'ELABORACIÓ.....	5
5. MARC CONCEPTUAL.....	6
6. MARC LEGAL	10
7. DIAGNOSI	11
8. PROTOCOL D'ABORDATGE DE LES VIOLÈNCIES SEXUALS ALS ESPAIS PÚBLICS D'OCI NOCTURN .	20
8.1 Prevenció de les violències sexuals	20
8.2 Detecció i atenció de les violències sexuals	21
8.3 Recuperació davant de casos de violències sexuals	29
9. AVALUACIÓ I SEGUIMENT.....	31
10. GLOSSARI DE CONCEPTES.....	32
11. BIBLIOGRAFIA	33
12. ANNEX	34

1. Introducció

L'Ajuntament de Vacarisses, a través de les Regidories de Joventut i Polítiques de Gènere ha decidit prendre cartes en l'assumpte de l'abordatge de les violències sexuals als espais públics d'oci nocturn. Aquesta iniciativa resulta el tret de sortida per una estratègia que s'anirà desenvolupant amb el temps, i que permeti gaudir en igualtat d'oportunitats i llibertats a totes les persones que acudeixen als espais festius del municipi, tot fent front a les estructures i mecanismes del patriarcat que a dia d'avui no ho permeten.

Aquest document ha estat elaborat en consonància amb el '*Protocol comarcal per un espai públic i contextos d'oci lliures de violències masculines*' del Consell Comarcal del Vallès Occidental, i pretén ser una eina útil d'estructuració o organització d'accions que permetin l'abordatge de les violències sexuals als espais d'oci nocturn. A més consta d'una diagnosi que ha permès aterrar les diferents estratègies proposades a la realitat de Vacarisses, i que permetrà, al mateix temps, donar pistes per la creació d'un pla d'abordatge integral de les violències sexuals en un futur.

2. Objectius

L'objectiu principal d'aquest protocol és **abordar les violències sexuals als espais públics d'oci nocturn a través de la sensibilització i la coordinació de circuits específics per les diverses persones i agents que formen part de l'entorn festiu**. Dins d'aquesta premissa se'n desprenen un seguit d'objectius específics que són:

- Visibilitzar les diferents manifestacions de les violències sexuals que es poden donar en entorns d'oci.
- Aconseguir agressions sexuals zero.
- Reduir l'impacte de les agressions que es puguin donar gràcies a la intervenció adequada.
- Implicar als diferents agents que formen part de l'organització d'actes festius de manera activa.
- Aconseguir que les dones i persones LGTBI+ vulguin reportar i/o denunciar les violències que viuen.
- Fer un acompanyament de qualitat a les persones agredides, protegint-les de la culpabilització i la revictimització.
- Augmentar l'empatia social cap a les persones agredides i el rebuig per part dels agressors.

- Assenyalar els agressors com a productes d'una societat patriarcal, i no com a persones desviades o excepcions.
- Implicar als homes com a aliats en la lluita contra les violències sexuals.
- Fer recollida de dades amb una finalitat transformadora.
- Respondre de manera contundent a totes les agressions que es produeixin.

3. Abast del protocol

Aquest protocol d'abordatge de les violències sexuals ha de donar cobertura a les necessitats de coordinació pels següents esdeveniments:

- Festa Major de juliol / agost
- Festa Major Petita del mes de maig
- Cap d'any

No obstant, aquest estarà dispost de manera que es pugui flexibilitzar i aplicar a altres esdeveniments festius i culturals del municipi, tant aquells organitzats per l'Ajuntament, com aquells als quals hi dóna suport.

4. Procés d'elaboració

La **metodologia** emprada per l'elaboració de la diagnosi d'aquest document ha estat íntegrament qualitativa. Així s'han utilitzat tècniques com l'anàlisi documental, els grups focals i les sessions exploratòries a l'hora de contextualitzar la realitat de les violències sexuals a Vacarisses. Concretament, s'han analitzat els següents elements:

- Sessions exploratòries: tres sessions telemàtiques de 45 minuts amb personal de l'Ajuntament i personal professional extern que treballa per aquest.
- Grups focals: una sessió no-mixta amb joves de Vacarisses i una sessió mixta amb joves del teixit associatiu del municipi.
- Anàlisi documental: programació i cartells dels darrers dos anys de les festes del municipi, protocol provisional d'agressions emprat a les festes del 2019 i informe de valoració del Punt Lila de la Festa Major del 2019.

Així doncs, per l'elaboració d'aquest document s'ha comptat amb la **participació** dels següents agents:

- Equip de Medi Obert de Vacarisses.
- Coordinadora servei SIS
- Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vacarisses
- Regidoria d'Acció Social i Polítiques de Gènere
- Psicòleg Municipal
- Regidoria de Joventut i Infància
- Alcaldia
- Regidoria de Participació Ciutadana i Transparència
- Policia Local
- Personal tècnic extern per l'organització d'esdeveniments populars festius.
- Associació de Joves de Vacarisses
- Agrupament Escolta i de Guies de Vacarisses

5. Marc conceptual

¿Què són les violències masclistes i sexuals?

La Llei 5/2008, del 21 de juliol, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, defineix les **violències masclistes** de la següent manera:

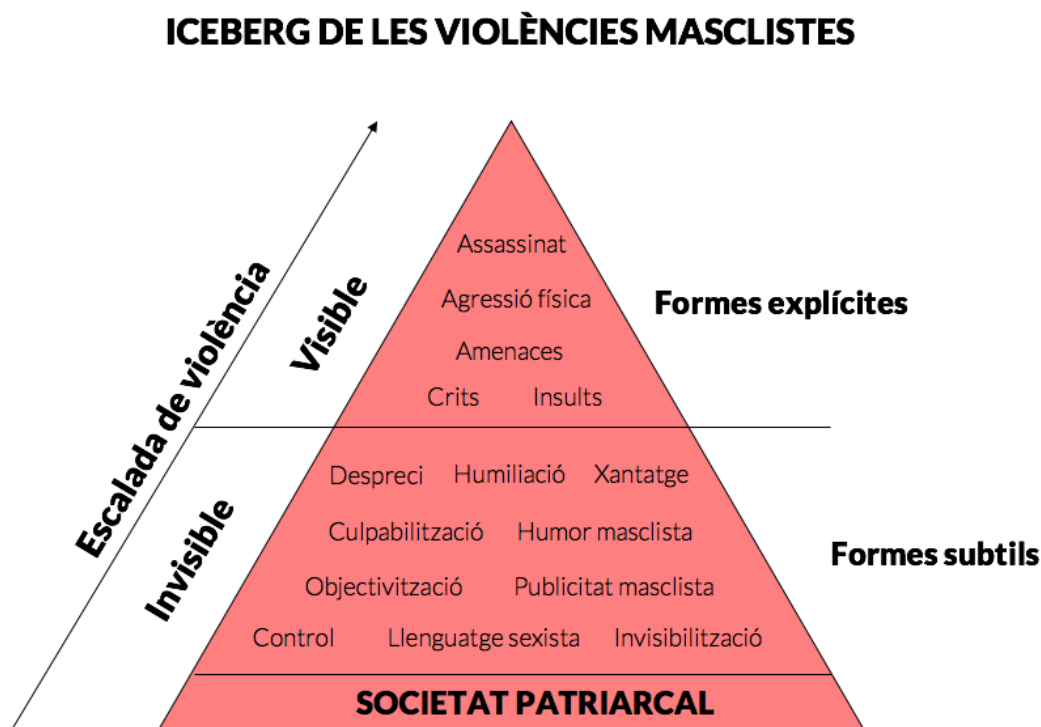
“La violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.”

Aquest sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones és el **sistema patriarcal**. En aquest, l'home, allò que és masculí, té supremacia pel simple fet de ser-ho. Per tant, la dona queda relegada a un segon plànol y sotmesa a la voluntat del primer. Aquestes tensions de poder són possibles gràcies a una sèrie de factors que sostenen les bases de la societat com són les lleis i les normes, els hàbits culturals, les creences, etc. Per tant, les violències masclistes són un fenomen multicausal.

El **masclisme** és un atribut derivat del sistema patriarcal. Per tant, masclistes poden ser: comportaments, actituds, una sentència judicial, una tradició etc. Així, la violència masclista serà aquell tipus de violència específica derivada d'un sistema de relacions patriarcals dels homes cap a les dones.

L'estructura patriarcal també discrimina a totes aquelles persones que no encaixen dins dels patrons establerts d'orientació, identitat o expressió de gènere. És a dir, totes les persones que no encaixen dins de l'ideari d'allò que se suposa que ha de ser un 'home' o una 'dona'. Per tant, el col·lectiu LGTBI+ (lesbianes, gais, transsexuals o transgènere, bisexuals, intersexuals, i altres) també és objecte de discriminació i violència per part d'aquest sistema.

Les violències masclistes, sostingudes per aquest sistema de relacions de poder, es manifesta en una escalada de tensió que comença en les seves formes més subtils (que no menys greus), fins acabar a les formes més explícites com és l'assassinat, tal com es mostra al gràfic que ve a continuació:

La Llei 5/2008, del 21 de juliol, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, classifica les violències masclistes en quatre categories, tot i que en molts casos es manifesten sent una combinació d'aquestes:

- Violència física
- Violència psicològica

- Violència sexual
- Violència econòmica

Al mateix temps, també categoritza els diferents àmbits en els que es produeix la violència:

- Àmbit parella o ex parella
- Àmbit familiar
- Àmbit laboral
- Àmbit social o comunitari

Pel cas que aquí ens ateny, aquest document fa referència a les **violències sexuals en l'àmbit social o comunitari**.

Les violències sexuals, per aquesta mateixa llei, queden definides com:

“Qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu”

Així com les violències masclistes se sostenen en la base d'una societat patriarcal, en el cas de les violències sexuals, aquest sistema de relacions de poder es tradueix en la **cultura de la violació**, on la societat normalitza, excusa, tolera inclús perdona les violències sexuals, i al mateix temps, en culpabilitza a les víctimes i les qüestiona.

ICEBERG DE LES VIOLÈNCIES SEXUALS

¿Què vol dir construir festes amb perspectiva feminista?

La cultura patriarcal estableix que l'espai públic és territori de l'home i aliè a les dones. En l'històric cultural de la nostra societat, les dones que gaudeixen de l'espai públic se les considera o són vistes com a 'prostitutes' o males dones. Segons el Comitè per la Eliminació de la Discriminació de la Dona (CEDAW), les violències masclistes estan arrelades en la *"ideologia del dret i el privilegi dels homes respecte les dones, les normes socials relatives a la masculinitat i la necessitat d'afirmar el control o el poder masculins, imposar els papers assignats a cada gènere evitar, descoratjar o castigar el que es considera un comportament inacceptable de les dones"*. Així, els espais públics d'oci nocturn constitueixen un escenari 'legítim' socialment per exercir la violència sexual sobre les dones. És per això que, en diverses ocasions, es normalitzen certes actitud masclistes o es tendeix a culpabilitzar a les persones afectades de les agressions rebudes (portar una indumentària inapropiada, estar de festa a altes hores de la matinada, consumir massa alcohol, etc.).

Construir festes sota la mirada del feminista vol dir generar espais d'oci que abordin tots els aspectes relatius a la organització d'esdeveniments tenint en compte les opressions que pateixen les dones d'una manera integral i integradora. D'aquesta manera, generar espais festius en els que les dones se sentin lliures de gaudir del moment sense tenir el temor percebut o fonamentat de patir qualsevol tipus d'agressió, i exercir així el seu dret a la llibertat individual.

Per tant, a l'hora de construir festes amb perspectiva feminista, esta tindran en compte els següents elements:

- Programació d'activitats: tenir en compte el número de dones i persones LGTBI que participen de l'oferta cultural del municipi, oferir activitats esportives per a dones i homes, programar activitats que no comportin un risc afegit a la seguretat de les dones, etc.
- Comunicació i campanyes: elaborar una campanya específica de sensibilització, generar una estratègia de comunicació específica per la campanya, anunciar les estratègies contra les violències sexuals als programes de festa, fer ús de llenguatge i imatges no sexistes en la promoció dels esdeveniments, etc.
- Configuració de l'espai: posar els lavabos a espais il·luminats, tenir en compte els entorns dels espais de festa a l'hora de localitzar-los, il·luminar els espais de festa, etc.
- Mobilitat: habilitar serveis de transport específics pels esdeveniments importants, incrementar la seguretat a les parades de transport, estudiar rutes segures per la mobilitat de les dones, etc.

- Senyalètica: senyalitzar en diversos punts estratègics la ubicació del Punt Lila, senyalar la millor ruta d'accés als lavabos, elaborar un mapa de serveis i incorporar-lo al programa, etc.
- Protocols de coordinació: establir circuits específics pels diferents agents de la festa en casos d'agressió sexual i definir el rol de cada figura implicada.
- Recursos assistencials presents: instal·lació d'un servei de sensibilització i atenció a les violències masclistes als espais de festa, formar als diferents agents que participen a l'organització d'esdeveniments d'oci nocturn per la detecció i atenció primària de situacions, etc.

6. Marc legal

Les violències sexuals estan contemplades a diferents nivells del marc legal, tal com mostra al quadre a continuació:

Internacional	<ul style="list-style-type: none"> • Organització Mundial de la Salut. Declaració de les violències sexuals i la violència masclista com una vulneració dels drets humans. • Conveni d'Istanbul per la lluita contra de les violències masclistes. Firmat per l'estat espanyol al 2011 i ratificat l'any 2014.
Estatal	<ul style="list-style-type: none"> • Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana. Article 37.5 (assetjament sexual no penal). • Codi penal. Articles 178 i 181.
Autonòmic	<ul style="list-style-type: none"> • Estatut d'Autonomia de Catalunya. Article 15.2. • Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. • Llei 11/2009, de 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives. Article 48. • Llei 11/2014, del 10 d'octubre, LGTBI. Article 26.3. • Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva entre dones i homes, en relació a la contractació i els ajuts públics. Articles 1 i 11.
Municipal	<ul style="list-style-type: none"> • Reglaments municipals pròpies de cada municipi. • Ordenances municipals específiques pròpies de cada municipi.

Així pel que fa a la dimensió estatal, autonòmica i municipal es poden diferenciar dos tipus de tipificacions de les agressions sexuals:

Constitutives de delicte per la via penal: són totes aquelles pràctiques que atempten contra la llibertat sexual d'una persona tals com l'agressió sexual o la violació (amb violència o intimidació); l'abús sexual, en el que no hi ha violència ni intimidació; o l'exhibicionisme. A l'actualitat, gràcies a les mobilitzacions dels moviments feministes a l'estat espanyol i a la polèmica aixecada en certes sentències judicials per casos d'agressió sexual, està en marxa una reforma del Codi Penal. Aquesta ha de legislar de manera específica què s'entén per violència sexual, per tal que no hi hagi buits interpretatius que deixin als agressors impunes i a les supervivents de la violència sense mesures reparadores.

Constitutives d'infracció per la via administrativa: aquestes serien el conjunt de reglaments que es poden emprar per la sanció d'actituds i conductes no contemplades al Codi Penal i que, de fet constitueixen el gran gruix de les pràctiques d'assetjament i les més i normalitzades, com poden: freqüents i tocaments sense consentiment, comentaris obscens i denigrants, invasió d'espai, etc. Les lleis que regulen aquest tipus d'infraccions, poden ser, en tot cas, complementades pels reglaments i ordenances municipals que cada municipi vulgui implementar.

7. Diagnosi

a) Objectiu de la diagnosi.

L'objectiu de la diagnosi és fer visibles quines són les dinàmiques concretes de les violències sexuals al context de Vacarisses. En aquesta línia, la diagnosi consta de dues parts:

- La primera, de caràcter descriptiu, fa referència a observacions genèriques que es donen al municipi. Els diferents temes tractats en aquest apartat s'hauran de tenir en compte a l'hora d'engegar iniciatives i accions.
- La segona part concreta diferents aspectes que es considera oportuns abordar (aspectes a millorar) i qüestions que suposen una oportunitat de treball en relació a les violències sexuals (aspectes positius).

b) Observacions generals a tenir en compte sobre els espais d'oci nocturn a Vacarisses.El públic de les festes populars a Vacarisses:

- Les festes populars de Vacarisses són concorregudes pel conjunt de la població que l'habita i per ciutadans/es d'altres municipis propers. Aquestes tendeixen a tenir un caràcter familiar, tot i que a mesura que la nit avança el públic jove té més presència (excepte per cap d'any on hi ha una major presència de públic adult durant tota la nit). La presència de persones joves adultes o adultes als espais de festa sovint comporta a que els grups de joves adolescents no vulguin compartir l'espai i comencin la festa a espais de reunió alternatius. Alguns d'aquests espais de reunió són:
 - Entorns de la Biblioteca.
 - Parcs i zones verdes del municipi.
 - Darrere la casa rectoral.
 - Pàrquing de la rectoria proper a la festa.
 - Entorns del complex industrial de la Hitachi.
 - Cementiri.
 - Entorns del Centre d'Atenció Primària.
 - Pista poliesportiva.
 - Plaça de l'Església.
 - Parc de Virrei Amat.

Cal tenir aquests espais presents a l'hora de prevenir les violències sexuals, donat que en molts casos són entorns poc il·luminats, amagats i sense cap tipus de control de seguretat.

- Aquesta tendència descrita canvia durant la nit d'Arreplegats, la qual, aglutina en la gran majoria a públic jove sense presència d'adults. Aquesta és la última nit de la Festa Major, i es relata que és l'esdeveniment que acumula un major grau d'alcoholisme i consum de drogues entre la població, així com també és la nit en la que la conducta de les persones assistents està més desinhibida i en diverses ocasions hostil. Aquest espai, per tant, serà un espai d'atenció prioritària per la prevenció, la detecció i l'atenció de violències sexuals.

Mobilitat:

- Els desplaçaments d'anada i tornada a la festa s'acostumen a fer en transport privat, o caminant pel cas de persones que viuen al nucli de la població. Tot i així, es relata que hi ha persones que farien recorreguts perillosos a peu, com pot ser des del nucli cap a les urbanitzacions o cap a la parada de tren.
- Es relata que, un cop acabada la festa, existeix un risc elevat d'assetjament per aquelles noies que tornen soles o en grup a casa dins del nucli urbà del municipi, accentuant el cas de grups de noies més joves (entorn als 13 i 15 anys). Aquest és un aspecte que s'haurà de tenir en compte a l'hora de planificar iniciatives de prevenció d'agressions als esdeveniments festius.

Incidència de casos:

- Vacarisses, com a la resta del món, és un municipi on la lacra de les violències sexuals estan presents en els esdeveniments d'oci. En aquest sentit, s'han detectat múltiples situacions de violència sexual en l'elaboració d'aquesta diagnosi, tant de les més explícites com de les més normalitzades socialment. La majoria d'aquests casos s'han donat entre persones conegudes, la qual cosa dificulta molt més la denúncia de casos. Aquest és un aspecte que ha estat molt present en el desenvolupament de la diagnosi i que cal tenir present a l'hora d'abordar aquest tipus de situacions.
- Algunes de les situacions detectades en la recollida d'informació a través dels grups focals i les sessions exploratòries són:
 - Comentaris ofensius i humiliants cap a dones.
 - Invasió d'espai.
 - Violència psicològica.
 - Frecs i tocaments sense consentiment.
 - Gestos sexuals.
 - Obligació a sexe oral.
 - Distribució d'imatges privades pel mòbil sense consentiment.
 - Diferència de tracte cap a les dones, respecte als homes.
- Les diferents situacions relatades fan referència a diferents grups d'edat. Es parla de situacions de grups d'iguals entre joves, així com també de joves adults que han assetjat o agredit a menors d'edat o d'adults que han assetjat a joves i menors d'edat.

- Gran part de les situacions detectades no han transcendit a cap esfera més enllà dels grups de confiança ja que es considera que són situacions tolerades dins dels espais de festa. Aquesta normalització atorga impunitat als agressors a l'hora d'actuar, i a animar-se entre grups d'homes a cometre aquest tipus d'accions.
- En diverses ocasions s'associa el consum d'alcohol i altres drogues a l'increment d'agressions sexuals. Tot i que no es justifiquen les agressions en base al consum de substàncies, es normalitza i s'assumeix amb resignació el fet que així succeeixi.
- La festa de cap d'any es descriu com un espai principalment per a persones adultes on les baralles amb violència física resulten recurrents. Aquestes s'expliquen coma a comportaments d'exacerbació de la masculinitat associada a l'agressivitat.

c) Aspectes positius i aspectes a millorar.

Recursos existents per l'atenció de casos	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIUS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resultaria convenient fer una major difusió dels recursos existents en casos d'agressió per tal d'abordar la detecció, atenció i recuperació de casos. Diversos casos de violència sexual als espais públics d'oci no estan arribant a aquest tipus de serveis. ▪ No hi ha un servei de referència per persones menors d'edat que hagin viscut violència sexual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existeixen recursos al municipi que, es poden formar i especialitzar en la detecció, atenció i recuperació de casos, sense la necessitat de crear recursos nous. Per exemple, el cos de la Policia Local o el psicòleg del poble.

Mobilitat en els esdeveniments festius	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIUS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ No existeix cap mitja de transport alternatiu al d'ús privat que porti del nucli urbà a les urbanitzacions del municipi. Això comporta, en alguns casos, fer trajectes a peu per zones percebudes com a perilloses, com boscos o carreteres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existeixen famílies de joves que s'auto-organitzen per minimitzar els trajectes de tornada de festa, així com els riscos associats.

Coordinació entre recursos i circuit en l'atenció de casos	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIVS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cal una definició clara dels circuits a seguir per les diferents casuístiques possibles davant d'una agressió sexual, tant per persones adultes com per menors d'edat. Aquests circuits han de ser coneguts per tots els agents implicats. ▪ Cal millorar la coordinació i la unitat de criteri a l'hora de detectar i atendre casos de violències sexuals als espais de festa, sobretot entre els cossos de seguretat, el personal organitzador de l'esdeveniment, les barres i les persones que treballen al Punt Lila. ▪ Es relata certa reticència per part del personal de les barres dels actes festius a l'hora d'assumir responsabilitats en l'abordatge de les violències sexuals als espais festius per temor a que aquest fet interfereixi en el desenvolupament del seu negoci. Així, cal una major sensibilització i coresponsabilització de les mateixes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Les reestructuracions de personal de la Policia Local es veuen com una oportunitat d'entesa per la unificació de criteris i la coordinació. ▪ Al cos de Policia Local hi ha presència d'agents dones, que a l'hora d'abordar casos de violència sexual poden generar entorns de millor comprensió i confiança amb les víctimes. ▪ Es fan reunions de coordinació prèvies a les festivitats entre els diferents agents professionals que hi estaran treballant. ▪ Es fan reunions de coordinació a l'inici de les nits de festa entre personal de seguretat, tècnics i tècniques de l'organització i personal específic de promoció d'oci saludable (en matèria de consum de drogues i violències masclistes). ▪ Existeix una predisposició a millorar els mecanismes i eines de coordinació entre els agents que formen part de l'organització e la festa.

Comunicació (imatge, contingut i llenguatge no sexista)	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIVS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cal donar major visibilitat als recursos d'abordatge de les violències masclistes en els programes de festes, com pot ser el Punt Lila. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ S'ha iniciat la formació de personal intern de l'Ajuntament sobre comunicació i llenguatge no sexista. ▪ Als programes de festa s'empra llenguatge inclusiu i no es detecten continguts masclistes.

Programació i contractació pública	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIVS
<ul style="list-style-type: none"> La contractació d'artistes femenines per la Festa Major i la Festa Major Petita és gairebé inexistent. Els escenaris d'ambdós esdeveniments estan molt masculinitzats (veure gràfic de l'Annex 8.1). Cal supervisar més el contingut dels missatges que es donen en les diverses actuacions que es porten a terme, ja sigui les organitzades per l'Ajuntament com per les entitats del municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> Es relata una progressió positiva en els darrers anys en relació al contingut de la programació d'esdeveniments. Així, s'estaria revisat cada vegada més que aquest no contingui missatges masculistes. Hi hauria predisposició a aturar les actuacions dels esdeveniments en cas de donar-se una agressió sexual en el context de la festa.

Senyalètica i configuració física dels esdeveniments festius	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIVS
<ul style="list-style-type: none"> Es relata insuficiència de lavabos públics i deficient higiene d'aquests a mesura que avança la nit. Això porta a les dones a fer les seves necessitats a espais percebuts com a insegurs i foscos, com pot ser el bosc. La zona d'aparcament habilitada als entorns de la festa queda aïllada i es percep com espai insegur. No hi ha cap tipus de recurs que indiqui la ubicació dels diferents espais de festa, els serveis que s'hi ofereixen i les diferents rutes 'segures' que es poden seguir per arribar-hi. 	<ul style="list-style-type: none"> Els lavabos estan situats a zones il·luminades i de trànsit de persones. A més són fàcilment identificables a l'espai de festa. Els espais i pistes de ball de les festes estan ben il·luminats.

Formacions	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIVS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ La formació en violències masclistes als centres educatius és puntual i no té una visió transversal i continuada en el temps. ▪ Es precisa formar als diferents agents que formen part de l'organització d'esdeveniments festius en el camp de les violències sexuals i els procediments d'actuació (protocol). ▪ Cal donar suport a les entitats i col·lectius organitzats del municipi per formar-se i crear protocols interns en l'abordatge de les violències masclistes, així com per engegar iniciatives de sensibilització i detecció d'agressions masclistes als esdeveniments que organitzen. ▪ Cal incidir als centres educatius de diferents franges d'edat per treballar les violències sexuals i la salut sexual i afectiva de manera intensiva i transversal en el currículum de les activitats docents. ▪ Cal aprofundir en la formació i sensibilització dels treballadors i treballadores municipals de Vacarisses de cara a la detecció i abordatge de les violències sexuals. Com per exemple, pel cas de la policia local o dels equips docents dels equipaments educatius municipals. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diversos grups de dones joves (pertanyents al teixit associatiu o no) estan sensibilitzades respecte les violències masclistes i tenen una actitud proactiva a l'hora de reivindicar els seus drets com a dones i col·lectiu LGTBI+. ▪ Existeix una demanda des dels col·lectius organitzats i dones joves del municipi en incrementar la formació i la sensibilització en violències masclistes. ▪ Existeixen certes experiències formatives entorn les violències masclistes als centres educatius de secundària. ▪ Es pretén iniciar formacions a centres educatius de primària en el que es treballi les violències masclistes.

Punt Lila	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIU
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cal ampliar l'horari de presència del Punt Lila de manera que continuï actuant un cop la festa ha acabat. Es considera que un gruix important de les situacions d'agressió que es donen és en aquest moment. ▪ Es considera que la localització del Punt Lila no acaba de ser la idònia. Per una banda ha de ser visible i de fàcil accés, però per altra banda ha de preservar la intimitat de les persones que hi acudeixen i poder garantir el diàleg. ▪ Es demanda la figura d'agents itinerants que recorrin els diferents espais d'oci nocturn per poder detectar més situacions que es donen i així combatre parcialment l'absència de denúncia de casos. També es considera una figura interessant per la sensibilització. ▪ És convenient elaborar estratègies i accions que motivin a les dones i persones LGTBI a reportar les situacions que viuen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es considera molt positiu que s'hagi engegat aquesta iniciativa. Es veu com un primer pas molt important per la sensibilització de la població entorn les violències sexuals. ▪ Hi hauria grups de noies joves disposades a donar suport voluntari al Punt Lila com a complement en la seva tasca i per la derivació de casos. ▪ Les dones en general i les dones joves del municipi mostren una actitud d'agraïment davant aquesta iniciativa. ▪ S'elabora un informe de valoració molt complet i amb idees i recursos a aplicar per la millora del servei i la possible campanya que s'hi associï.

Campanyes contra les violències sexuals	
ASPECTES A MILLORAR	ASPECTES POSITIUS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cal abordar de manera específica la prevenció de les violències masclistes entre els grups d'homes de diferents edats. Es detecta un baix nivell de sensibilització entre el col·lectiu i cert grau d'impunitat davant situacions d'agressió comeses. També hi ha grups d'homes identificats que promouen pràctiques masclistes. ▪ Es demanda de dotar d'eines i discursos als homes més sensibilitzats perquè puguin actuar entre els seus grups d'iguals davant situacions d'agressió. ▪ Es considera que al municipi hi ha actituds transfòbiques i homòfobes, sobretot cap als homes gais. Cal que les campanyes de sensibilització també abordin les violències masclistes cap al col·lectiu LGTBI+. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es valora molt positivament les falques informatives referents a les agressions masclistes que s'han començat a difondre en diversos moments de les festes populars. ▪ Hi hagut una evolució en l'organització d'esdeveniments públics per implementar mica en mica la perspectiva feminista mitjançant accions concretes.

8. Protocol d'abordatge

En aquest apartat es detallen les accions operatives que orienten l'acció per l'abordatge de les violències sexuals als espais d'oci nocturn des de la perspectiva de la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació. És important però, tenir en compte que totes les iniciatives aquí plantejades s'hauran de portar a terme sota els següents **principis**:

1. Les dones i persones LGTBI+ tenen **dret a sentir-se lliures** de por i inseguretat per la seva condició de gènere a qualsevol espai públic del municipi.
2. Tota **la societat és corresponsable** d'abordar les violències sexuals, en tant que és una problemàtica col·lectiva i que afecta a tothom.
3. En els casos de violència sexual es donarà **atenció prioritària a la persona agredida**.
4. L'administració mostrarà en tots els casos, de manera manifesta, el seu **rebuig a qualsevol forma d'agressió** masclista que es pugui produir al municipi.
5. En tots els casos, els diferents agents implicats en aquest protocol vetllaran perquè **no es culpabilitzi a les persones agredides**. Això implica no qüestionar la seva conducta, aparença o relat.
6. Tots els casos es tractaran amb la **màxima confidencialitat**, preservant per sobre de tot la identitat de les persones agredides sempre que així ho desitgin.
7. Sempre es respectarà **la voluntat de les persones agredides** a l'hora de dirigir l'abordatge del seu cas, tot tenint en compte els límits legals existents.
8. **La sensibilitat, el bon tracte i la cura** seran els trets identitaris en l'atenció de casos de violències sexuals.

8.1 Prevenció de les violències sexuals

S'entén per **prevenció**, *el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, en el sentit que cap forma de violència és justificable ni tolerable* (Llei 5/2008, de 24 d'abril).

Com a principals mesures de prevenció, l'Ajuntament de Vacarisses portarà a terme les següents accions:

- Elaboració d'una campanya comunicativa específica per l'abordatge de les violències sexuals.
- Demanarà l'adhesió a totes les entitats i empreses que treballen en sector de l'oci nocturn.
- Promourà diverses formacions a diferents col·lectius del municipi.
- Emprerà accions per minimitzar els principals riscos associats a les violències sexuals en la planificació d'esdeveniments, a nivell d'urbanisme, mobilitat i senyalètica.
- Promourà programes culturals diversos i lliures de continguts sexistes.
- A totes les activitats festives s'anunciarà quin és el dispositiu específic per l'abordatge de les violències sexuals.

8.2 Detecció i atenció de les violències sexuals

Entenem per **detecció** *la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat* (Llei 5/2008, de 24 d'abril).

D'altra banda, l'**atenció** *són el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personals, familiar, i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació* (Llei 5/2008, de 24 d'abril).

A continuació es detalla quines són les diferents parts i agents que formen part del protocol, així com els diferents algoritmes a seguir en cas de detectar i/o atendre una situació d'agressió.

Rol dels diferents agents

Agents	Rol
Personal tècnic de l'Ajuntament que participa de l'organització dels esdeveniments (tècniques de cultura, joventut, gènere, tècnics de so, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> - Vetllar perquè els diferents casos detectats segueixin el circuit i les premisses pactades. - Fer un seguiment de l'actuació desplegada pels equips de professionals del Punt Lila.
Personal de les barres i entitats.	<ul style="list-style-type: none"> - Fer una primera atenció a les persones que es dirigeixin cap a elles reportant una agressió. - Derivar els diferents casos d'agressió segons el circuit establert. - Informar a la ciutadania de l'existència del Protocol.
Cossos de seguretat privada	<ul style="list-style-type: none"> - Oferir suport en l'atenció de casos d'agressió en els que hi hagi ús de violència física o s'hagi de fer fora a algú d'un espai festiu. - Fer una primera atenció a les persones que es dirigeixin cap a elles reportant una agressió. - Derivar els diferents casos d'agressió segons el circuit establert. - Informar a la ciutadania de l'existència del Protocol.
Polícia Local	<ul style="list-style-type: none"> - Atendre a les persones que es dirigeixin cap a elles reportant una agressió. - Informar dels drets que les persones agredides tenen davant la casuística presentada. - Informar dels procediments i recursos existents a les persones agredides. - Coordinar-se amb els diferents agents disponibles a l'espai d'oci. - Procedir a la identificació i /o detenció de la/les persones agressores en cas que les circumstàncies ho requereixin. - Informar a les persones corresponents de l'Ajuntament, i en la mesura del possible al personal del Punt Lila, del nombre y característiques de les situacions de violència sexual ateses.
Serveis sanitaris	<ul style="list-style-type: none"> - Atendre a les persones que es dirigeixin cap a elles reportant una agressió. - Coordinar-se amb els diferents agents disponibles a l'espai d'oci segons els circuits establerts. - Oferir acompanyament emocional per part del personal del Punt Lila. - Traslladar a l'hospital de referència a les persones víctimes d'agressió que ho requereixin. - Informar a les persones corresponents de l'Ajuntament, i en la mesura del possible al personal del Punt Lila, del nombre y característiques de les situacions de violència sexual ateses.

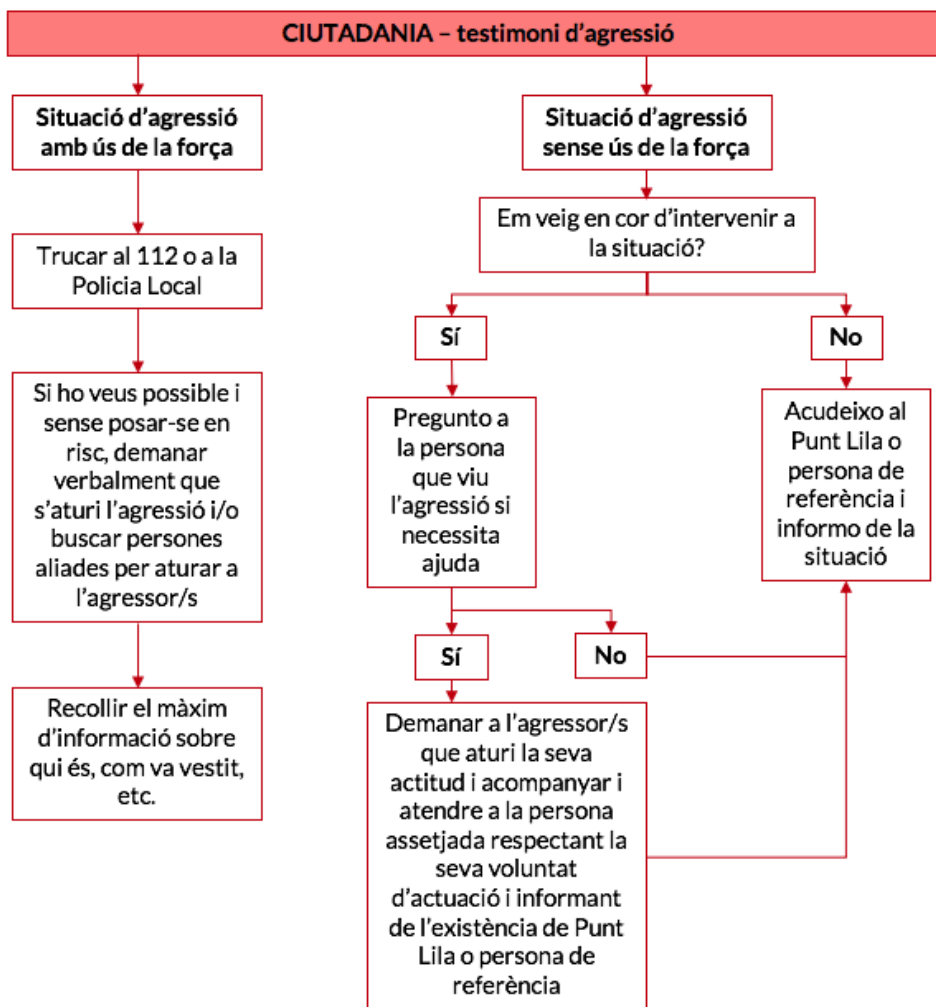
Agents	Rol
Personal del Punt Lila (a punt fixe i/o itinerant)	<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar accions de sensibilització vers les violències sexuals als espais d'oci nocturn. - Atendre a les persones que es dirigeixin cap a elles reportant una agressió. - Oferir acompanyament emocional en tot moment a les persones víctimes d'agressions. - Oferir acompanyament a comissaria per interposar denúncia o a l'hospital en cas que la persona agredida així ho desitgi. - Coordinar-se amb els diferents agents disponibles a l'espai d'oci segons els circuits establerts. - Planificar rutes a l'entorn d'oci nocturn per la detecció de casos (pel cas de parelles itinerants). - Informar al personal de l'Ajuntament sobre els esdeveniments més rellevants en el transcurs de la seva acció. - Registrar els diferents casos d'agressió reportats. - Informar dels drets que les persones agredides tenen davant la casuística presentada. - Informar dels procediments i recursos existents a les persones agredides. - Informar a la ciutadania de l'existència del Protocol.
Personal de suport del Punt Lila (voluntàries o persones de referència)	<ul style="list-style-type: none"> - Fer una primera atenció a les persones que es dirigeixin cap a elles reportant una agressió. - Derivar els diferents casos d'agressió al Punt Lila o servei de referència. - Informar a la ciutadania de l'existència del Protocol. - Registrar els diferents casos d'agressió reportats en cas que no hi hagi Punt Lila. - Informar al personal de l'Ajuntament sobre els esdeveniments més rellevants en el transcurs de la seva acció en cas que no hi hagi Punt Lila. - Oferir acompanyament emocional en tot moment a les persones víctimes d'agressions.
Vetlladors/es en prevenció de riscos derivat del consum de drogues	<ul style="list-style-type: none"> - Fer una primera atenció a les persones que es dirigeixin cap a elles reportant una agressió. - Derivar els diferents casos d'agressió segons el circuit establert. - Informar a la ciutadania de l'existència del Protocol.

Algoritmes d'actuació

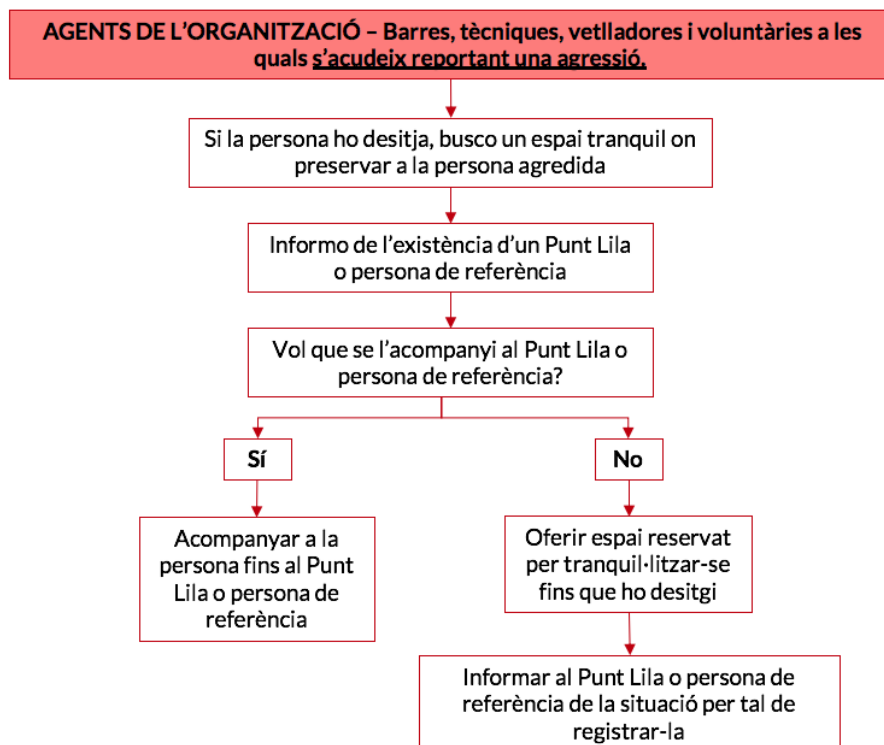
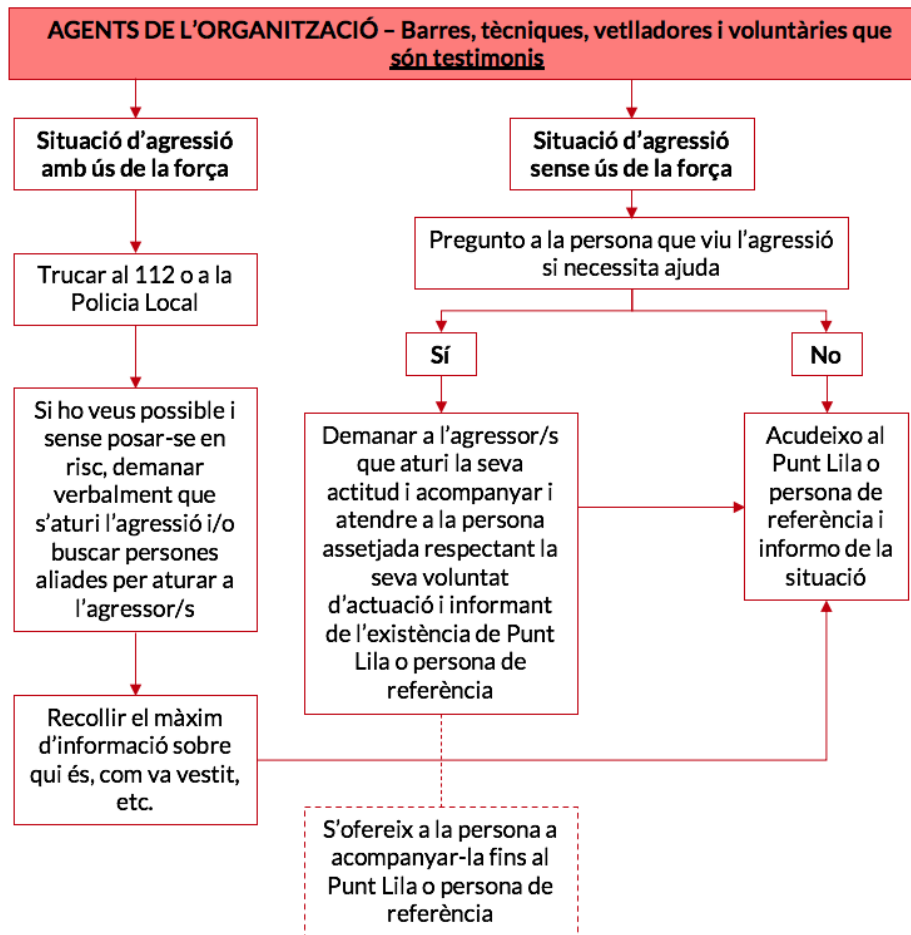
Consideracions generals

- Tots els agents citats en aquest protocol hauran de conèixer (preferentment via formació) aquest protocol i disposar d'una còpia en l'espai d'oci.
- Per tots els casos d'agressió, i de manera clara en els casos d'agressió amb ús de la força, el personal de l'Ajuntament valorarà aturar la festa de manera puntual, per tot el dia o fins i tot anul·lar-la per la resta de dies que queden.
- Pels casos que es consideri necessari, a l'hora de preservar la intimitat de la persona agredida, el personal del Punt Lila, les voluntàries o persones de referència, podran acudir a donar suport a una persona agredida sense la seva indumentària identificativa.
- En cap cas ningú ha de posar-se en risc davant una situació d'agressió. En aquests casos s'ha d'acudir als cossos de seguretat públics.
- El circuit d'actuació serà diferent per les situacions en les que som testimonis d'una agressió, o una persona reporta haver-la patit.
- Els diferents agents que formen part d'aquest protocol, han de conèixer bé els límits del seu rol i saber quin és el paper que juguen altres agents.
- Per tots els casos en els que una persona agredeixi de manera reiterada a una altra (ja sigui la mateixa o altres) es demanarà que abandoni voluntàriament l'espai de festa. En cas de negativa s'acudirà als cossos de seguretat públics.

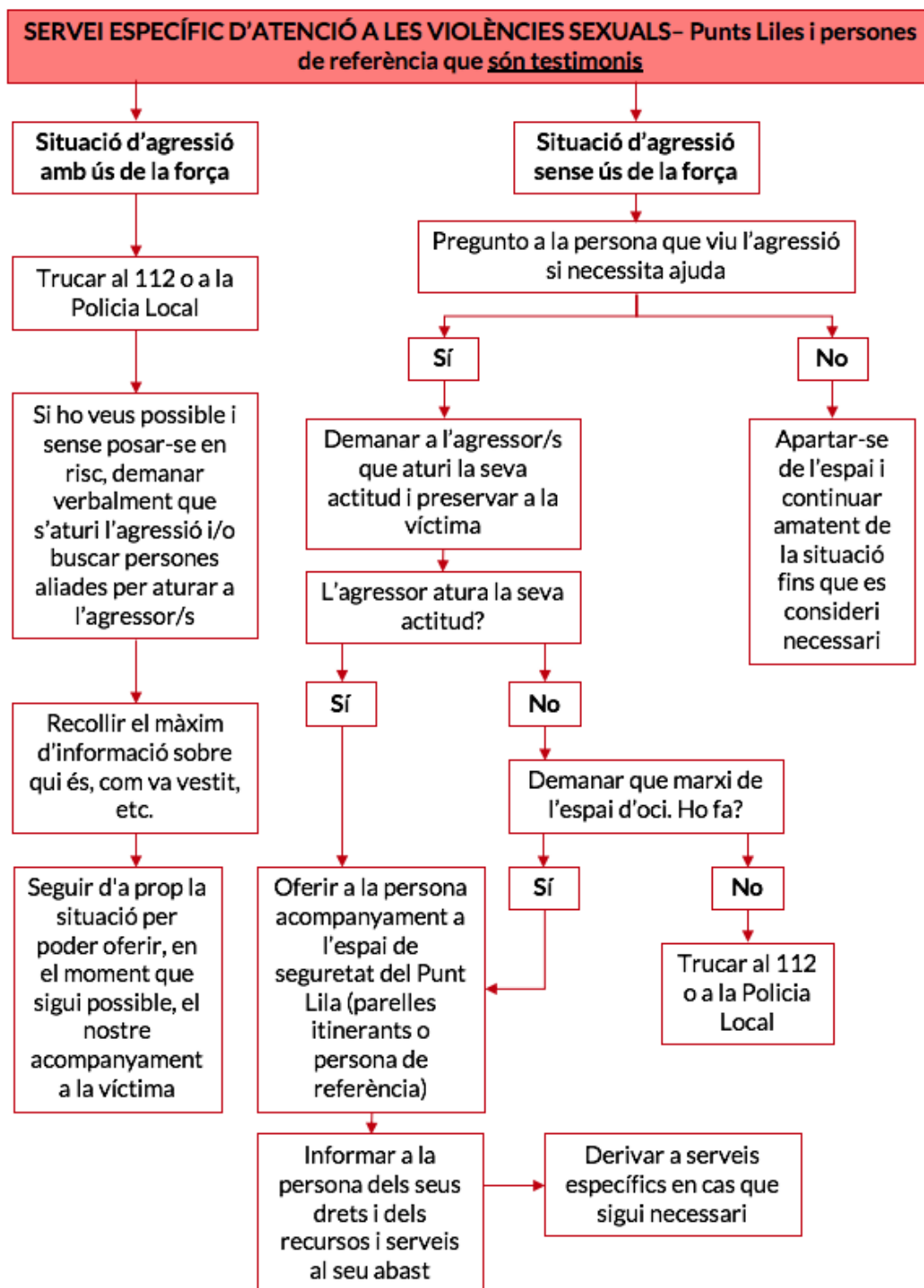
a. Ciutadania

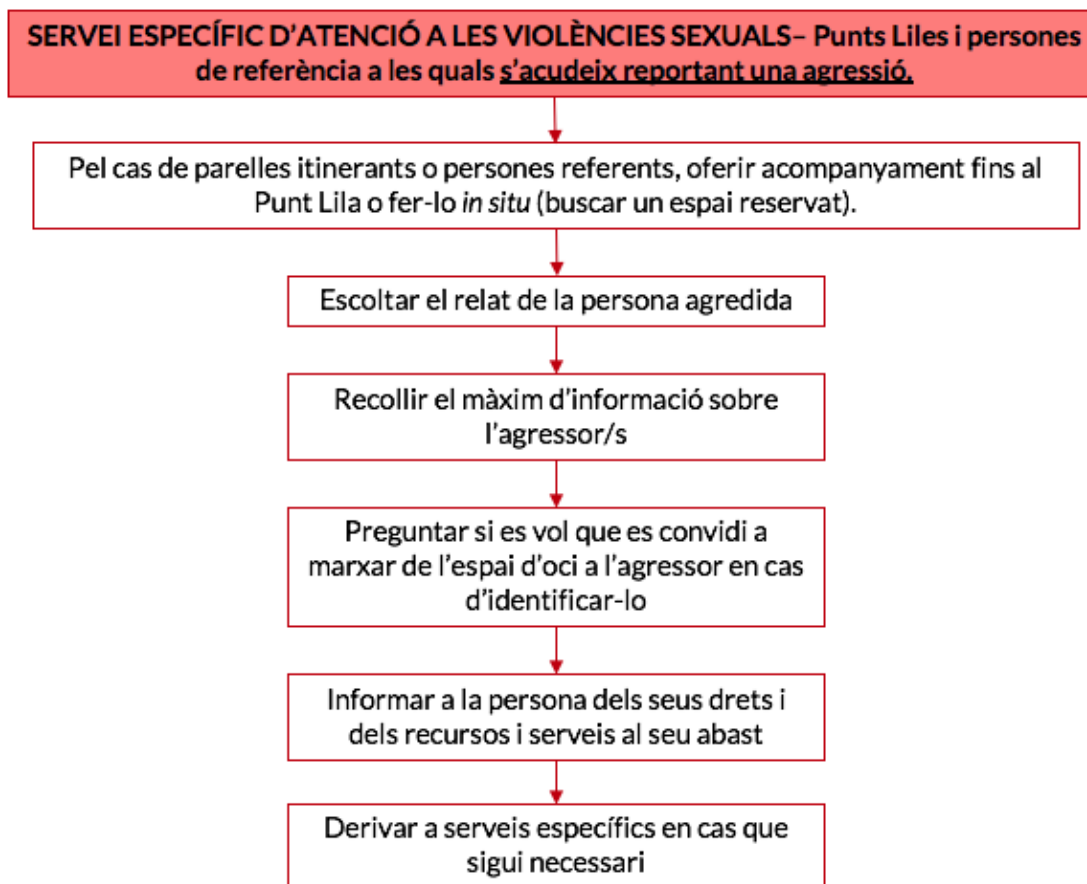

b. Agents que formen part de l'organització de l'esdeveniment

c. Personal de serveis específics d'atenció a les violències sexuals

Per tots els casos, de cara a la persona agredida:

- Reconèixer la credibilitat que té el seu relat per part nostra.
- Tenir, en tot moment, en consideració les seves necessitats. Preguntar-li sempre que no ho explíciti.
- No deixar-la mai sola.
- Donar el suport físic i emocional que requereixi.
- Intentar mantenir la calma en tot moment. Si la situació em supera demanar ajuda.
- Explicar quin tipus de denúncia pot interposar.
- Oferir atenció sociosanitària.
- Recollir el màxim d'informació relativa a l'agressor/s.
- Tenir en compte les consideracions legals pels casos de menors d'edat i informar sobre aquestes.

Registre de casos

Per tal de conèixer i visibilitzar la realitat de les agressions sexuals a Vacarisses, durant tots els esdeveniments festius es portarà a terme un registre dels diferents casos reportats. Aquest registre haurà de comptar, com a mínim, amb la següent informació bàsica de cada cas:

- Context festiu en el que s'emmarca l'esdeveniment.
- Qui és la persona que reporta l'agressió (la mateixa persona que la viu, testimoni, etc.)
- Gènere de la persona agredida
- Gènere de la persona agressora.
- Espai en el que s'ha produït l'agressió
- Hora en la que s'ha produït l'agressió.
- Descripció dels fets.
- Descripció de l'agressor.
- Circuit seguit per l'atenció del cas.
- Si s'escau, derivacions que s'han fet cap a altres serveis.

8.3 Recuperació davant de casos de violències sexuals

S'entén per **recuperació** l'etapa del cicle personal i social d'una persona que ha viscut situacions de violència en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda (Llei 5/2008, de 24 d'abril).

Per tal de garantir aquesta etapa a totes les persones que hagin viscut situacions d'agressió sexual, es posen a disposició els següents serveis:

Nom del recurs	Tipus de serveis especialitzats oferts	Contacte
Serveis Socials de Vacarisses	- Psicodona (Servei d'Atenció Psicològica especialitzada en dones)	Correu electrònic: s.socials@vacarisses.cat Telèfon: 93 835 90 02 (ext. 204)
SIAD (Servei d'Informació i Atenció a la Dona) Manresa per persones majors i menors d'edat	- Informació: informació i assessorament sobre els recursos i les activitats d'interès per a dones, que es fan a Manresa. - Atenció psicològica: s'ofereix informació, orientació, assessorament i suport, en: violència masclista: en	Correu electrònic: siad@ajmanresa.cat Telèfon: 938752310 Adreça: Carrer de la Canal, núm. 6, 1r

Nom del recurs	Tipus de serveis especialitzats oferts	Contacte
SIAD Terrassa per persones majors d'edat	<ul style="list-style-type: none"> - l'àmbit familiar, en la parella, en assetjaments laborals, etc. - Processos de canvi i malestar psicològic: sentiments de soledat, crisis personals, trencament de parella, etc. - Conflictes familiars i dificultats parentals - Assessorament jurídic: s'ofereix informació, orientació i assessorament legal. - Dret penal: violència masclista, ordres de protecció, agressions, etc. - Dret laboral: maternitat, lactància, excedències, etc. - Altres: qualsevol situació d'abús que requereixi assessorament jurídic. 	<p>Correu electrònic: polgenere@terrassa.cat Telèfon: 937397408 Adreça: Nou de Sant Pere, 08221 Terrassa Web: https://www.terrassa.cat/es/serveis-d-informacio-i-atencio-a-les-dones</p>
SAI (Servei d'Atenció Integral) Terrassa per persones LGTBI+	<ul style="list-style-type: none"> - Primera acollida (atenció confidencial i socioeducativa i treball comunitari en xarxa amb família i altres recursos de l'entorn: centres escolars, CSMIJ, EAP, EBASPS, Mútua, Consorci, Programa Salut i escola, Joventut, Ocupació, etc.). - Informació i recursos (entitats, serveis, tràmits, guies, material educatiu, etc.) De consulta a al web de Servei LGTBI +. - Acompanyament en processos personals d'identitat sexual i de gènere, i derivació a serveis i entitats especialitzades. - Atenció jurídica i psicològica especialitzada en situacions de possible discriminació per raó d'orientació, 	<p>Correu electrònic: atenciolgtbiq@terrassa.cat WhatsApp / Telegram: 651195182. Telèfon: 937 39 70 00 o 937 31 59 82 (extensió 3680). Adreça: Edifici Glòries (carretera de Montcada, 596 Terrassa) Web: https://www.terrassa.cat/es/sai-dasiq</p>

Nom del recurs	Tipus de serveis especialitzats oferts	Contacte
	identitat i expressió de gènere. - Atenció integral i gestió d'incidències i denúncies per LGTBIfobia. - Suport en el canvi de nom en documentació de persones trans *: canvi de nom a l'DNI, TSI, certificat de la DGI, T-16 i T-Blanca, carnets de Biblioteques i equipaments esportius de Terrassa a persones trans * majors i menors d'edat. - Activitats de sensibilització i prevenció (formació, tallers educatius, commemoracions, actes de visibilitat, etc.). - Atenció grupal	

A més, es prendrà en consideració la derivació de casos cap a entitats privades especialitzades en l'abordatge de les violències sexuals.

9. Avaluació i seguiment

Per tal de garantir l'aplicabilitat, la idoneïtat i la vigència d'aquest protocol, es crearà una Comissió de Seguiment formada per persones de diferents àmbits de l'administració i la societat civil. Aquesta es reunirà periòdicament, amb un mínim de dos cops l'any. Les seves funcions seran:

- Vetllar per l'aplicació del protocol en els diferents contextos que ho requereixin.
- Avaluar l'efectivitat del protocol en l'abordatge de casos.
- Vetllar pel respecte dels circuits d'atenció de casos descrits pel protocol.
- Garantir els principis del protocol en els diferents àmbits d'aplicació.
- Promoure l'actualització del protocol quan es cregui necessari.

10. Glossari de conceptes

Androcentrisme: visió del món que situa a l'home, la seva mirada i interessos, en el centre d'atenció, i que comporta el silenciament, omissió o invisibilització de les dones.

Cis / cisgènere: persona que té una identitat de gènere concordant amb el seu sexe biològic.

Consentiment: acord verbal que estableix que les parts involucrades en una relació sexual ho fan a gust, de manera sana, conscient i sense coaccions.

Feminisme: moviment social i intel·lectual de presa de consciència de la dominació i opressió del sistema patriarcal, i que té com a objectiu transformar la societat des de l'acció.

Gènere: construcció social i cultural, que defineix les diferents característiques emocionals, afectives, conductuals i intel·lectuals, que cada societat assigna com a propis i naturals dels homes i les dones. El gènere no té perquè tenir correspondència amb el sexe. Així jo em puc sentir dona, mentre que el meu sexe pot ser masculí.

Heteronormativitat: imposició del model heterosexual com acceptable, per sobre dels altres, en tots els àmbits de relació, tant públics com privats.

Immobilitat tònica: resposta cerebral involuntària que tenen moltes persones davant la por. És una estratègia bàsica de defensa en la qual disminueix la nostra capacitat de raonament i només actuem per reflexes i hàbits, quedant paralitzades i sense la possibilitat de lluitar ni demanar socors. Aquesta reacció afecta a la memòria, donant peu a relats confusos o desordenats sobre els fets ocorreguts. Un estudi del 2017 publicat a la revista *Acta Obstetricia et Gynecologica Scandinavica* va determinar que el 70% de les víctimes d'agressió sexual que arribaven a un centre d'emergències d'Estocolm havien experimentat aquesta paràlisi, i un 48% ho va fer en grau extrem.

Interseccionalitat: marc per explorar la dinàmica entre identitats coexistents i sistemes connectats d'opressió. D'aquesta manera, les opressions de la societat (racisme, sexisme, classisme, homofòbia, etc.) no actuen de manera independent, sinó que són formes d'exclusió que estan interrelacionades i no es poden analitzar per separat. Concepte creat per Kimberlé Crenshaw al 1989.

Purplewashing o pinkwashing (LGTBI+): estratègies de control de l'opinió pública o d'instrumentalització política que fan algunes administracions, empreses o organitzacions a través de polítiques d'igualtat o de diversitat LGTBI per la neteja de la seva imatge.

Revictimització (o victimització secundària): maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situació de violència masclista com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits quantitatius i qualitius de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables de la seva atenció, i també per les actuacions desencertades provinents d'altres agents implicats.

Sexe: condició biològica determinada naturalment a les persones en el moment de néixer que categoritza a les persones en funció dels òrgans sexuals que té. Per exemple, ets de sexe femení si neixes amb un aparell genital femení (ovaris, vagina, úter, etc.).

Sexisme: divisió de les persones en base al seu sexe i assignació de rols i normes segons aquesta divisió. El sexisme subordina a les dones i exclou a totes les persones que, amb la seva aparença física i/o identitat, s'emmarquen fora de les normes del gènere.

11. Bibliografia

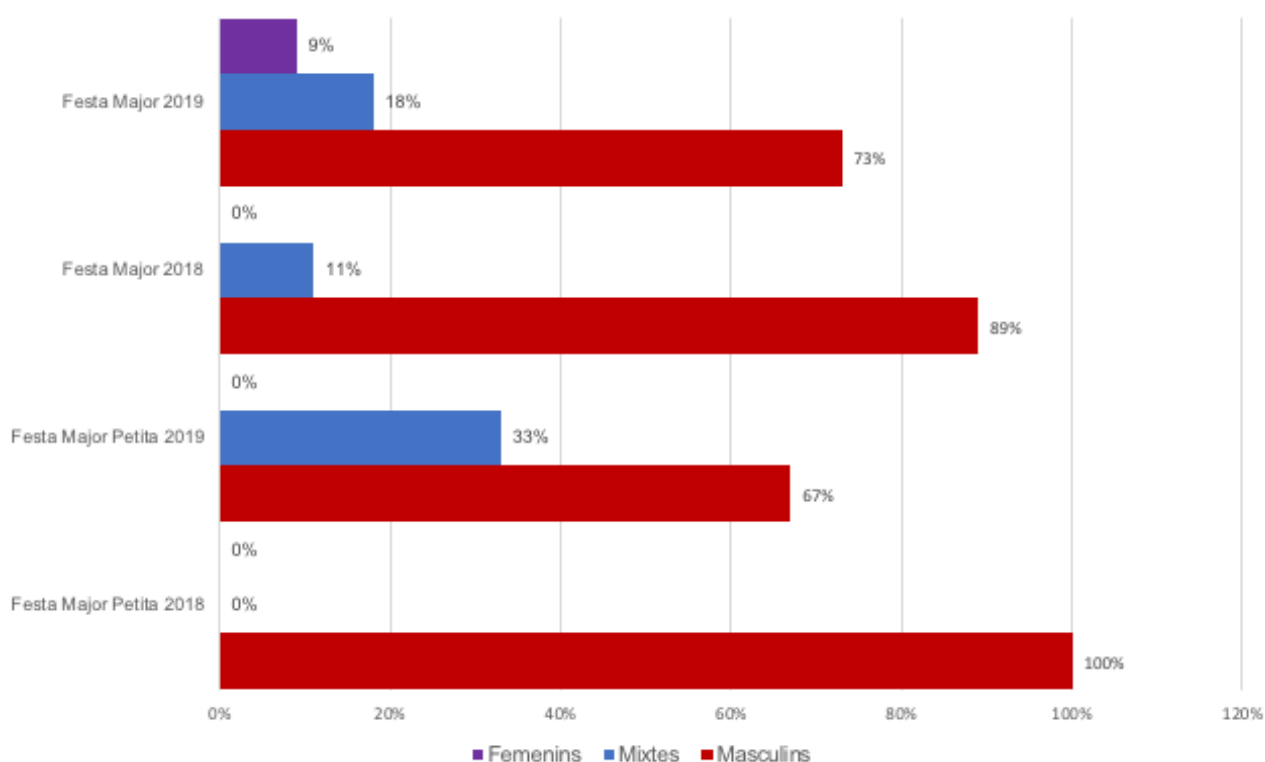
- Comité CEDAW (2017): *Recomanació general n°35, sobre la violència per raó de gènere contra la dona, per la qual s'actualitza la Recomanació general n° 19.*
- Consell Comarcal del Vallès Occidental (2018): *Protocol comarcal per un espai públic i contextos d'oci lliures de violències masclistes.*
- Creación Positiva (2019): *Guía para la elaboración de protocolos en el abordaje de las violencias sexuales y la LGTBIfobia en los espacios públicos de ocio.*
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior (2019): *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci.*
- Muntané, Isabel; García, Violeta (2018): *Dones valentes: per una nova informació sobre les violències sexuals.* AADAS i Almena, Cooperativa Feminista.
- Noctambu@s (2020): *7 pasos para construir un plan de abordaje de las violencias sexuales en espacios festivos.*
- Prado Soto, Nieves i Pineda Lorenzo, Montserrat (2018). *Guía per l'elaboració de protocols d'abast les violències sexuals en espais públics d'oci.* Diputació de Barcelona: Col·lecció Eines.

12. Annex

12.1 Oferta cultural 2018 / 2019

Aquest gràfic fa referència a l'anàlisi dels programes de les Festes Majors i Festes Majors Petites pels anys 2018 i 2019. En aquests s'ha comptabilitzat el nombre d'artistes masculins, femenins i agrupacions mixtes que s'han contractat a l'hora de programar l'oferta cultural. El tipus d'esdeveniments analitzats han estat: concerts musicals, obres de teatre o circ, presentació de llibres.

Gràfic 1. Oferta cultural als escenaris de les festes populars dels anys 2018 i 2019 per sexe

12.2 Recomanacions

→ A l'hora de fer la contractació d'artistes per esdeveniments culturals, revisar si hi ha informació existent que faci referència a acusacions i denúncies de violències masclistes per part d'alguna de les persones integrants de les agrupacions o solistes que es volen contractar.

- Seria recomanable obrir un debat entorn l'horari de les festes i de quina manera es tanquen al final de la nit. En diversos moments de l'elaboració de la diagnosi s'ha comentat que, quan la festa oficial acaba a les 4 de la matinada, un gran gruix de la població jove tendeix a seguir la festa pel seu compte en altres espais. Aquesta dispersió de la població cap altres espais del municipi no controlats eleva el risc d'impunitat davant cert tipus d'actituds, i per tant, d'agressió. Entorn aquest tema s'han plantejat diverses iniciatives com repartir menjar i beguda al finalitzar els esdeveniments i/o acabar la festa més tard.
- De cara a detectar aspectes urbans relacionats amb la percepció de seguretat del municipi, seria interessant portar a terme marxades exploratòries amb grups de dones en les que s'analitza l'espai públic, la seva configuració física, social i simbòlica des d'una perspectiva de gènere de cara a recollir propostes per millorar la seguretat real i percebuda de les dones. Hi ha entitats especialitzades (com el [Col·lectiu Punt 6](#)) que dinamitzen aquest tipus de sessions.
- En cas de no disposar de coneixement d'artistes dones i/o feministes a l'hora de fer contractacions públiques, existeixen diverses bases de dades i llistes de reproducció que poden ser d'utilitat. Un exemple és la [base de dades dividida per comunitats autònomes que ha elaborat el col·lectiu Fusa Activa](#).
- Els reglaments i ordenances municipals són eines legislatives que les administracions locals poden utilitzar per abordar les violències masclistes. Un exemple de l'ús d'aquestes eines seria l'[Ordenança Municipal per la Igualtat de Dones i Homes de l'Ajuntament de Tolosa](#) (País Basc).
- La visibilització de l'existència de les violències sexuals és important a l'hora de combatre-les. No obstant, de quina manera es fa és important per no desresponsabilitzar als agressors i culpabilitzar a les dones. Per això, pot ser útil la guia [Dones Valentes](#), elaborada per diverses entitats feministes i distribuïda per la Generalitat de Catalunya
- Coresponsabilitzar a la ciutadania sobre les violències masclistes és essencial per combatre-les. Per això promoure iniciatives i polítiques que la inclogui com a agent actiu en el desenvolupament d'aquestes resulta una estratègia essencial. Un exemple seria promoure la sensibilització de joves a joves, entre grups d'iguals. En aquest sentit el jovent organitzat de Vacarisses ha mostrat predisposició per fer-ho.

- Es recomana plantejar un debat en relació a certes tradicions folklòriques del municipi com la de proclamació de l'Hereu i la Pubilla, que poden estar perpetuant estereotips de gènere i classe propis del sistema patriarcal.
- A l'hora d'avaluar la implementació, efectivitat i impacte del protocol, es recomana que la Comissió de Seguiment desenvolupi un seguit d'indicadors que els ho permeti.

Per a més informació:

Anton Uró
661246170
anton@mediare.cat
www.mediare.cat - info@mediare.cat

Mediare®
Joves, drogues, gènere i oci nocturn